

kerámiatöredékek, nem régészeti objektumok. A szarmata telep egy részéről archaeomagnetikus felmérés is készült. A leletanyagból – egyedisége miatt – külön is említést érdemel egy majdnem teljesen ép késő rézkori pecsétlő.

MADARAS LÁSZLÓ

558. Tiszakürt határa

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, Sza, A
2009. október 19. és november 20. között az M44 gyorsforgalmi autópályát Kecskemét–Tiszakürt nyomvonalszakaszán örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez kapcsolódóan végeztünk terepbejárásokat. A tervezett autópályának jelenleg két lehetséges nyomvonalváltozata van. Az É-i 31,1 km, a D-i 37,3 km hosszú. A tervezett tengely, valamint a fel- és lehajtók mindkét oldalát 100-100 m szélességben vizsgáltuk. A nyomvonalszakasz teljes egészében külterületen, új nyomvonalon húzódik és többségében mezőgazdasági területeket érint, mindössze 45–50%-a bizonyult hatékony terepbejárásra alkalmasnak.

Tiszakürt közigazgatási területén 2 új lelőhelyet azonosítottunk: *Zsilke-tanya; Földeslapos-Csukás-mellécsatorna (Pincegazdaság)* (KÖH 72845, 72847). Az újkőkori, szarmata, avar, késő avar leletanyag felszíni telepnyomra utalt, ill. egy esetben temető meglétére is.

Munkatársak: Kékegyi Dorottya, Sultis László, Frank Tamás, Ollai Tibor, Alács Attila, Pál Róbert, Takács Gábor, Bárdos Nándor régésztechnikusok, Paja László antropológus.

PARDITKA GYÖRGYI

559. Tiszaug határa

(Bács-Kiskun megye) U, R, B, Sza, Á
2009. október 19. és november 20. között az M44 gyorsforgalmi autópályát Kecskemét–Tiszakürt nyomvonalszakaszán örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez kapcsolódóan végeztünk terepbejárásokat. A tervezett autópályának jelenleg két lehetséges nyomvonalváltozata van. Az É-i 31,1 km, a D-i 37,3 km hosszú. A tervezett tengely, valamint a fel- és lehajtók mindkét oldalát 100-100 m szélességben vizsgáltuk. A nyomvonalszakasz teljes egészében külterületen, új nyomvonalon húzódik és többségében mezőgazdasági területeket érint, mindössze 45–50%-a bizonyult hatékony terepbejárásra alkalmasnak.

Tiszaug közigazgatási területén érintettük az ismert *Országúti bevágás (I. homokbánya, KÖH 25553)* lelőhelyet, és egy új lelőhelyet azonosítottunk (*Tiszakürti határszél, KÖH 72843*). Az újkőkori, rézkori, bronzkori, szarmata, Árpád-kori leletanyag felszíni telepnyomra utalt, az ismert lelőhelyen temető is található.

Munkatársak: Kékegyi Dorottya, Sultis László, Frank Tamás, Ollai Tibor, Alács Attila, Pál Róbert, Takács Gábor, Bárdos Nándor régésztechnikusok, Paja László antropológus.

PARDITKA GYÖRGYI

560. Tiszavasvári, Utaséri-dűlő (KÖH 31862)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza

A Tiszavasvári 0432, 0333/17, 0333/19 hrsz. telkeken korábbi terepbejárás alapján regisztrált régészeti lelőhelyet vágta át öntözőcsatorna fektetése során. A 2009. júliusban végzett megelőző feltárás 34 objektumot eredményezett. Zömük császárkori (29 gödör, 1 árok), 2 gödör és 1 cölöplyuk kora kérdéses, 1 objektum újkori volt.

Munkatársak: Jakab Attila, Tompa György régészek, Veszprémi László geodéta-térinformatikus, Bocz Péter, Mester Andrea technikusok, Beleznai Gabriella rajzoló, Szmolár Edit restaurátor.

ISTVÁNOVITS ESZTER

561. Tokaj, vár

(KÖH 62362)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

A Bodrogköz hajdani csücskében, a Tisza és Bodrog mai torkolatától 1 km-re É-ra elhelyezkedő tokaji Rákóczi-vár régészeti kutatása 2007-ben kezdődött meg a miskolci Herman Ottó Múzeum intézményi keretei között. A 2007–2008. évi kutatás eredményeiből nyílt kiállítás a Tokaji Múzeum földszinti kamaratermében, 2009. május 30-án. 2009-ben július 20. és november 13. között dolgoztunk, 6 helyszínen. *(Az illusztrációkat lásd a következő oldalakon!)*

1. A külső vár K-i ágyútoronyánál (Vasaló bástya) a kőhid kutatását folytattuk. Két szelvényt nyitottunk a 14 m hosszú híd középső részén – rábontva mind a D-i, mind az É-i hídfalra (kazettás szerkezetű híd). Várakozásainkkal ellentétben, egészen 380 cm-es mélységig jutottunk. Meglepődve tapasztaltuk, hogy a híd falán szakállaspuskának való, közös torokból induló kétágú lőrészeket találtunk, mind a két falon. A meglepő az, hogy ezek a lőrészek a Vasaló bástya 2008-ban feltárt kő küszöbének szintje alatt találhatóak. Tehát a hídnak volt egy olyan szintje is, mely a tényleges járószint alatt helyezkedett el és arra szolgált, hogy a belső vár vizesárkát felügyelet alatt tartsa. Ebből arra következtethetünk, hogy a kőhid még akkor épült, amikor a belső vár árkában víz volt – sőt amikor ezt a vizet még ténylegesen védeni is kellett – valószínűleg tehát akkor, amikor a külső vár még nem létezett. Fel kell, merülnön bennünk a gondolat, hogy a kőhid a K-i ágyútoronnyal egyidős, annak ellenére, hogy Zsámboky János 1565-ös metszetén egyértelműen fahíd vezet a Vasaló bástyához. Természetesen nem zárható ki, hogy létezett egy korai fahíd is, de ha végiggondoljuk, akkor logikusabbnak tűnhet az a lehetőség, hogy a 27×17 m-es alapterületű, helyenként 3,4 m falvastagságot elérő, monumentálisnak mondható ágyútoronyhoz már nem igazán megterhelő egy fedett kőhidat építeni, 1,1 m vastagságú falakkal, amin az átjárás mégiscsak biztonságosabb, mint egy nyitott, gyúlékony anyagból épült, könnyen szétlőhető fahídon. Ennek az sem mond ellent, ami a 2008. évi ásatáson derült ki: hogy a kőhid falai a